

СЪЮЗ
НА
АРХИТЕКТИТЕ
В БЪЛГАРИЯ
БЪЛГАРСКА
СЕКЦИЯ НА МСА

UNION
DES
ARCHITECTES
EN BULGARIE
SECTION BULGARE
DE L'UIA

1504 СОФИЯ
УЛ. КРАКРА 11
тел. /02/ 943 83 21

1504 SOFIA
11 RUE KRAKRA
tel: /359 2/ 943 83 21

E-mail: sab@bularch.org
www.bularch.eu

Изм. № I-213/ 12.11.2025 г.

До господин Васил Терзиев
Кмет на София
Копие господин Цветомир Петров
Председател на
Столичен Общински Съвет

Уважаеми господин Терзиев,

Съюзът на архитектите в България (САБ), по искане на голям брой наши членове и в изпълнение на целите и задачите на сдружението ни, Ви споделяме безпокойството и тревогата ни от последните Ваши действия по отношение на Главния архитект на Столична община и ръководеното от него Направление Архитектура и Градоустройство.

На 12.02.2025г. с писмо с изх. №I-99 Ви уведомахме, че проточилата се повече от шест месеца подготовка на конкурс за избор на нов главен архитект на София и липсата по тази причина на титуляр, доведе до значителни негативни последици за гражданите, архитектите - проектантите, предприемачите и строителния сектор в цялост. Освен това, поради неяснотата в ръководството на специализираната администрация в областта на устройственото и инвестиционното проектиране, бяха блокирани дългосрочни и стратегически действия, основно по отношение на проектната готовност за развитие на Столицата, като:

- Липса на възлагане на цялостни устройствени планове. Поради отсъствието на такива планове за основните проблемни територии в София, се допускат сериозни градоустройствени грешки и продължаваща практика на устройствено планиране „на парче”.

- Значително забавяне на процедурите по движението на административните преписки и процедурите в НАГ.

- Отсъствие на проекти за кандидатстване на София за финансиране от европейските фондове. Вече приключва петата година от програмния период на ЕС 2021 – 2027, а София няма нито необходимата устройствена основа, нито един не готов, а дори възложен инвестиционен проект. Не говорим за по-нататъшните процедури по подготовка на обществени поръчки и възлагане на строителство.

Още тогава, през февруари 2025 г., изразихме нашата загриженост по повод Ваша заповед от 03.02.2025 г. , с която се предоставят правомощия на функции на кмета на Столична община по ЗУТ, ЗУО, ЗУЗСО, НПОРИМДЕРДТСО и ЖИЕТИЗСГСТСО на длъжностни лица от Столичната общинска администрация. Озадачаващо беше цялостното изпразване от съдържание на длъжността Главен архитект на Столична

община чрез намаляване правомощията му от 53 на 6, основно „пощаджийски“, уведомителни и организаторски ангажменти. Това вероятно беше в изпълнение на декларираните политически обещания за „намаляване на властта на главния архитект“.

След спорен, но все пак проведен поне формално по правилата конкурс за избор на нов главен архитект на Столична община, Вие назначихте арх. Панайотова. Само шест месеца по-късно Вие поискахте оставката ѝ със съобщение по телефона. Това е Ваше решение и Ваше право. Тревожно за колегията обаче е, че мотивите, които споделихте в социалните мрежи са спорни, против изискванията на Закона за устройство на територията и показват неуважение към Закона, към законово определените и вменени права и задължение на позицията на Главния архитект в общинската администрация и като цяло, изразяват отношението и вътрешното Ви убеждение към архитектурната общност у нас. Не без значение е и фактът, че действията на изпълнителната власт и администрацията в Столицата обикновено са пример за подражание за общинските и държавните структури в страната.

В чл. 5, ал. 3 на все още действащия Закон за устройство на територията, е записано много ясно и категорично: *„Главният архитект ръководи, координира и контролира дейностите по устройственото планиране, проектирането и строителството на съответната територия, координира и контролира дейността на звената по ал. 6 и издава административни актове съобразно правомощията, предоставените му по този закон. Главният архитект на общината координира и контролира дейността на главните архитекти на райони.“* Без да е записано изрично, видно и ясно е, че **главният архитект не е техническо лице!**

И не случайно в алинея 2 на същия чл. 5 е записано изискването, че *Главният архитект се назначава въз основа на конкурс, като в комисията задължително участват представители на Камарата на архитектите в България и на Съюза на архитектите в България..*

С тези две алинеи законът безспорно поставя позицията на Главния архитект като експертна, а не политическа, както и определя изискването фигурата на главния архитект да съчетава опит, умения, висока компетентност и визия за териториалното, пространственото, а от там и комплексното икономическо и социално развитие на града и общината.

Разбира се, кметът е в правото си да запази правомощията съгласно ЗУТ по **издаване на административните актове в областта на устройството на територията** за себе си, ако счита, че носи необходимите познания и вещина. Но никъде не е указано, че има право да ги предоставя на друго лице извън упоменатото в ал. 3, както и да отнема на главния архитект останалите му правомощия по чл. 5 и редица други членове от ЗУТ.

Още по-обезпокоителна е предложената от Вас структура, в която дейностите по устройство на територията, инвестиционното проектиране и строителството са разделени в две общински звена – едно към новата длъжност „Заместник кмет по градско планиране и развитие“ и друго към „Главен архитект“. Изкуственото разделяне на взаимнообвързани и функционално неделими дейности, създава реална опасност да се блокира работата на общинската администрация в областта на устройственото

планиране и инвестиционното проектиране, както и дейностите по планиране и изграждане на инженерната инфраструктура, градската среда, сградното строителството, създаване и поддържане на надземния и подземния кадастър, поддържането на устройствения и технически архив... Това пряко ще се отрази отрицателно на работата на проектантите, на бизнеса, на гражданите, а според нас - и на самата общинска администрация.

В допълнение към изказаните доводи, посочваме, че такова разделяне на дейностите по устройство на територията, инвестиционното проектиране и строителството от едно в две общински звена води до дублиране на дейностите в двете нови структури, като например:

- Отдел „Правен“ към заместник кмета и дирекция „Правно обслужване и контрол“ към главния архитект.

Юридическата експертиза и съдебното представителство при устройствените планове, разрешенията за строеж на сгради и обекти на техническата инфраструктура и разрешенията за поставяеми обекти и външна реклама, са и експертно и технически свързани.

- Дирекция „Инфраструктурно планиране“ към заместник кмета и отдел „Съгласуване на техническата инфраструктура“ към главния архитект.

Проблемите на планирането, проектирането и издаване на разрешението за строеж на обектите на техническата инфраструктура са сложни и много комплексни. При наличната практика разрешенията за строеж се подписват от Главния инженер, който за да изпълнява функциите си има нужда от подготвен и цялостно комплектован екип. Разделянето на специалистите не помага на решението на и сега съществуващите проблеми, а напротив – усложнява ги.

- Дирекция „Градска среда и обновяване“ към заместник кмета и отдел „Преместваеми обекти и външна реклама“ към главния архитект.

Проблемите на градската среда, преместваемите обекти и рекламата са обвързани и с устройственото и с инвестиционното планиране и разделянето им в две структури ще усложни работата и ще доведе до хаотични решения.

Добре е да се има предвид, че в последната година и половина направление „Архитектура и Градоустройство“ се обезкървява последователно и систематично, като се освобождават експерти, които познават територията и проблемите ѝ. Намирането на нови специалисти е сложна работа, особено в днешно време, а за две дублирани структури е направо невъзможно.

Като цяло експериментите и промените в структурата и състава на Направление „Архитектура и градоустройство“ правят впечатление на хаотични и без ясна крайна цел. И още по-лошо е, че структурата като че ли се нагажда за конкретни личности.

Дейността по управление на устройството на територията, строителството и градската среда е една от най-важните в работата на всяка община и резки промени в структурата на отговорната администрация може да доведат до пълен блокаж на работата ѝ.

Нашите притеснения и тревоги не са по повод на кадровата Ви политика – това е Ваше право и отговорност. Те са за това, че колегията изпада във все по-голяма невъзможност да си върши качествено и в срок професионалната работа,

Обезличаването на позицията на Главния архитект на Столична община чрез отнемане на права и задълженията, определени със закон (ЗУТ), както и прехвърлянето им по административен път на политически назначени общински служители, без яснота притежават ли необходимите базови познания, изразява тревожно отрицателно отношение и ниска оценка на значението и важността на конкурсното начало, на архитектурната професия, а от там и на длъжността „Главен архитект“ за общественото развитие и създаването на качествена жизнена среда. Институционалното погазване на закона е особено опасно...

В заключение следва да отбележим, че правилният подход за решаване на този, а и на други подобни проблеми е да се потърси мнението и експертното съдействие на професионалната общност преди или по време на изготвяне на такива важни предложения, каквито се съдържат във Вашият доклад до Столичния общински съвет и в проекта за решения на СОС в него.

Професионалната общност не може и не бива да бъде търсена като легитимация или само за (пре)потвърждаване на вече взети политически или административни решения.

С уважение: **PETER
IVANOV
DIKOV**

арх. Петър Диков
Председател на Управителния съвет
на Съюза на Архитектите в България

Digitally signed by PETER IVANOV DIKOV
DN: E=p.dikov@mail.bg, O=UNION OF
ARCHITECTS IN BULGARIA,
OID.2.5.4.97=NTRBG-000703479,
SN=DIKOV, G=PETER,
SERIALNUMBER=PNOBG-5309196640,
CN=PETER IVANOV DIKOV, C=BG
Reason: I am the author of this document
Location: your signing location here
Date: 2025.11.12 08:49:33+02'00'
Foxit Reader Version: 10.1.1